PIERWSZA ŁAWKA · SCENARIUSZ LEKCJI · EDUKACJA ZDROWOTNA · KLASA 7

Szczepienia i dezinformacja – jak rozpoznać fałszywe informacje o zdrowiu

Lekcja łączy wiedzę (jak działa szczepionka, Program Szczepień Ochronnych) z umiejętnością sprawdzania informacji w sieci. Uczniowie jako „detektywi informacji" analizują fikcyjne posty według czterech pytań. Ton neutralny, bez wyśmiewania osób z wątpliwościami.

Przedmiot	Edukacja zdrowotna
Klasa	klasa 7
Dział	2. Zdrowie fizyczne · 1. Wartości i postawy
Temat lekcji	**Szczepienia i dezinformacja – jak rozpoznać fałszywe informacje o zdrowiu**
Czas	45 minut (1 jednostka lekcyjna)
Metody	mini-wykład z osią czasu, analiza postów (detektywi informacji), dyskusja, praca z kartą
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w grupach 4-osobowych, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	oś czasu na tablicy, 3 fikcyjne posty (poniżej), aktualny wykaz szczepień (komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego – nauczyciel pokazuje stronę GIS na gov.pl/web/gis), karta pracy (załącznik)

CEL OGÓLNY

Rozumienie znaczenia szczepień dawniej i dziś oraz rozwijanie umiejętności rozpoznawania dezinformacji i postawy prospołecznej wobec zdrowia innych.

CELE OPERACYJNE – UCZEŃ PO LEKCJI:

- Uczeń wyjaśnia, jak działa szczepionka i dlaczego szczepienia mają znaczenie dla zdrowia publicznego.
- Uczeń rozróżnia szczepienia obowiązkowe i zalecane.
- Uczeń wyjaśnia, czym jest dezinformacja o szczepieniach, i rozpoznaje jej sygnały.
- Uczeń uzasadnia, że szczepienia są przejawem postawy prospołecznej.

CELE W JĘZYKU UCZNIA

- Wiem, jak działa szczepionka.
- Wiem, czym różnią się szczepienia obowiązkowe i zalecane.
- Potrafię sprawdzić, czy informacja o zdrowiu jest rzetelna.

WYMAGANIA Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

- **2.4 · Zdrowie fizyczne (VII–VIII)** – wyjaśnia znaczenie szczepień w przeszłości i obecnie, rozróżnia szczepienia obowiązkowe i zalecane, omawia, czym są ruchy antyszczepionkowe, czym jest dezinformacja o szczepieniach i jak ją rozpoznać
- **1.5 · Wartości i postawy (VII–VIII)** – przyjmuje postawę prospołeczną w odniesieniu do zdrowia innych osób, rozumie ideę zachowań prozdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego, w tym donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych oraz unikania zażywania substancji psychoaktywnych, rozumie, na czym polega kultura wolontariatu (…)

Źródło: Dz.U. 2026 poz. 378 zm. Dz.U. 2026 poz. 958 – podstawa programowa edukacji zdrowotnej, klasy VII–VIII.

KRYTERIA SUKCESU (NaCoBeZU)

- Opisuję w dwóch zdaniach, jak działa szczepionka.
- Podaję różnicę między szczepieniem obowiązkowym a zalecanym i wskazuję, gdzie sprawdzić aktualny wykaz.
- Wskazuję trzy sygnały dezinformacji w poście.
- Wyjaśniam, dlaczego odporność zbiorowa chroni także osoby, które nie mogą się zaszczepić.

PIERWSZA ŁAWKA

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

- **Jak działa szczepionka:** zawiera osłabione lub zabite drobnoustroje, ich fragmenty lub instrukcję do wytworzenia fragmentu zarazka; układ odpornościowy je rozpoznaje, wytwarza przeciwciała i „zapamiętuje"; przy spotkaniu z prawdziwym zarazkiem reaguje szybciej.
- **Oś czasu:** 1796 – Edward Jenner stosuje pierwszą szczepionkę (przeciw ospie prawdziwej); 1980 – WHO ogłasza wyeliminowanie ospy prawdziwej na świecie; dziś – tam, gdzie spada odsetek zaszczepionych, wracają ogniska chorób, np. odry. **Odporność zbiorowa:** gdy duża część społeczeństwa jest uodporniona, choroba trudniej się przenosi; dla odry WHO podaje ok. 95% zaszczepionych dwoma dawkami.
- **Obowiązkowe i zalecane:** Program Szczepień Ochronnych (PSO) to wykaz szczepień; obowiązkowe są bezpłatne i wykonywane w określonym wieku (obowiązek dotyczy rodziców lub opiekunów), zalecane (np. przeciw grypie sezonowej) – decyduje rodzic po rozmowie z lekarzem. Aktualny wykaz ogłasza Główny Inspektor Sanitarny. **Ruchy antyszczepionkowe** to grupy i środowiska, które podważają sens szczepień; ich hasła często opierają się na pojedynczych historiach zamiast na badaniach na dużych grupach osób. Szerzą się zwłaszcza w mediach społecznościowych, a skutkiem bywa spadek liczby zaszczepionych i nawroty chorób, takich jak odra – dlatego sprawdzamy źródła.
- **Cztery pytania do informacji:** Kto to napisał? Skąd są dane (źródło, badanie, link)? Kiedy to opublikowano? Czy inni (WHO, GIS, Ministerstwo Zdrowia, NIZP PZH) to potwierdzają? **Sygnały ostrzegawcze:** sensacyjny tytuł, „lekarze to ukrywają", prośba o natychmiastowe udostępnienie, sprzedaż „cudownego" produktu, brak autora i źródeł, jedna historia jako dowód.
- **Fikcyjne posty:** (1) „Ten napar zastępuje szczepienie! Lekarze to ukrywają – udostępnij!" (brak autora i źródeł; sprzedaż naparu); (2) „Moja znajoma po szczepieniu miała gorączkę, więc szczepionki są groźne" (jedna historia jako dowód; po szczepieniu możliwe są łagodne odczyny, które szybko mijają); (3) „Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego o terminach szczepień w kalendarzu" (autor i instytucja znane, data, link do wykazu).
- **Ton:** wątpliwości są normalne – odpowiedzi szukamy u lekarza lub pielęgniarki i w rzetelnych źródłach. Nie pytamy uczniów o ich status szczepień ani o decyzje rodziców i nie oceniamy rodzin.

PRZEBIEG LEKCJI

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Pytanie startowe	• Pyta: „Skąd wiecie, że informacja o zdrowiu jest prawdziwa?". • Zapisuje na tablicy pomysły.	• Podają sposoby sprawdzania informacji. • Zgłaszają przykłady fałszywych wiadomości z sieci (bez osobistych szczegółów).
5–15 min	Jak działa szczepionka i po co?	• Wyjaśnia działanie szczepionki; prowadzi oś czasu: Jenner, ospa, współczesne ogniska chorób. • Wprowadza pojęcie odporności zbiorowej.	• Notują schemat działania szczepionki. • Odpowiadają, dlaczego szczepienia chronią także osoby, które nie mogą się zaszczepić.

15–22 min	Obowiązkowe i zalecane	• Pokazuje stronę z aktualnym wykazem szczepień (GIS) i omawia różnicę między szczepieniem obowiązkowym a zalecanym. • Wyjaśnia, co znaczy łagodny odczyn poszczepienny.	• Dopasowują przykłady do kategorii. • Pytają o wątpliwości.
22–32 min	Detektywi informacji	• Rozdaje trzy fikcyjne posty i cztery pytania do informacji. • Podkreśla: oceniamy treść i źródło, a nie osoby.	• Analizują posty w grupach. • Wskazują sygnały ostrzegawcze i wiarygodne źródła.
32–41 min	Karta pracy	• Rozdaje kartę pracy i wyznacza zadania 1–5. • Omawia odpowiedzi na zadanie otwarte.	• Rozwiązują zadania samodzielnie. • Porównują odpowiedzi w parach.
41–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Prosi o jedno zdanie: „Zanim udostępnię informację o zdrowiu, sprawdzę…”. • Prosi o pokazanie kciukiem spełnienia kryteriów sukcesu.	• Formułują zdanie. • Oceniają się kciukiem.

TYPOWE TRUDNOŚCI UCZNIÓW

- Uczniowie przenoszą na lekcję dyskusje rodzinne – przypomnij, że oceniamy informacje, a nie rodziny.
- Uznają jedną historię znajomych za dowód – wyjaśnij, że sprawdzają to badania na dużych grupach osób.
- Mylą łagodny odczyn poszczepienny z chorobą – wyjaśnij różnicę.
- Sądzą, że „naturalne” znaczy bezpieczne – pokaż to na przykładzie postu o naparze.

EWALUACJA LEKCJI

- Analiza postów pokazuje, czy uczniowie wskazują źródła i sygnały dezinformacji.
- Zadanie 5 sprawdza rozumienie odporności zbiorowej.
- Zdania z podsumowania pokazują, czy uczniowie wprowadzą nawyk sprawdzania źródeł.

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Szczepienia i dezinformacja – jak rozpoznać fałszywe informacje o zdrowiu – scenariusz lekcji, edukacja zdrowotna, klasa 7

Podgląd pokazał 4 z 6 stron. Pełna wersja: 6 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- metryczka lekcji: metody, formy pracy i środki dydaktyczne,
- cele lekcji oraz cele w języku ucznia,
- wymagania z podstawy programowej (Dz.U. 2026 poz. 378 ze zm. poz. 958): 2.4 · Zdrowie fizyczne (VII–VIII); 1.5 · Wartości i postawy (VII–VIII),
- kryteria sukcesu do zapisania na tablicy,
- przebieg lekcji minuta po minucie – w tabeli: co robi nauczyciel, co robią uczniowie,
- sposoby sprawdzenia, czy cel lekcji został osiągnięty,
- załącznik: karta pracy dla ucznia (5 zadań, 14 pkt) z pełnym kluczem odpowiedzi.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/scenariusz-lekcji-edukacja-zdrowotna-klasa-7-szczepienia-i-dezinformacja